

Titulació	Tipus	Curs
2502443 Psicologia	OB	3

Professor/a de contacte

Nom: Joan Pujol Tarres

Correu electrònic: joan.pujol@uab.cat

Equip docent

Joan Pujol Tarres

Luz Maria Martinez Martinez

Blanca Callen Moreu

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Es recomana haver cursat prèviament les assignatures "*La dimensió social de la persona*" i "*Influència social i grups*".

Aquesta assignatura, juntament amb la de "*Dimensió social de la persona*", de primer, i la de "*Influència social i grups*", de segon, són la base que us prepara per a cursar la menció en *Anàlisi i Intervenció Psicosocial* i per a obtenir els coneixements necessaris sobre la dimensió psicosocial de la persona que és present a totes les mencions de psicologia.

Objectius

La complexitat i diversitat del món contemporani necessita de perspectives teòriques i eines metodològiques dins de la psicologia que puguin analitzar els fenòmens socials i que tinguin en compte alhora la igualtat de drets i la diversitat social, per tal de poder elaborar propostes d'anàlisi i d'intervenció concretes que portin a la inclusió social.

En aquesta assignatura es parteix d'una perspectiva interseccional per tal de donar compte de la construcció i el govern de la identitat i la subjectivitat en el món contemporani, des d'una perspectiva crítica que permeti identificar i analitzar els diferents eixos de desigualtat social que condueixen, d'una banda, a la precarització

de la qualitat de vida de les persones construïdes com a l'altre, el desviat, l'anormal, etc., i de l'altra, als conflictes relacionals i socials entre persones que ocupen posicions socio-centrades i persones que ocupen posicions perifèriques.

A partir d'aquestes premisses s'estableixen els següents objectius per l'assignatura:

- Analitzar les problemàtiques del nostre entorn social des de la perspectiva psicosocial, a partir de la revisió de casos pràctics.
- Aplicar críticament les eines de la psicologia social per tal d'afrontar aquestes problemàtiques.
- Desenvolupar una perspectiva interseccional que tingui en compte els diferents eixos de desigualtat social (gènere, classe, ètnia, sexualitat, edat, accés al coneixent i la tecnologia, precarització,...).
- Reconèixer la transversalitat del sistema sexe/gènere en la producció de desigualtats socials.
- Identificar els efectes de desigualtat social en els àmbits de salut, sexualitat, cura, violència, interculturalitat, precarietat i accés a la tecnologia.
- Desenvolupar una perspectiva transversal i transdisciplinària en l'anàlisi dels fenòmens psicosocials contemporanis.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
- Comunicar-se eficaçment, fent ús dels mitjans apropiats (orals, escrits o audiovisuals), tenint en compte la diversitat i tots aquells elements que puguin facilitar o dificultar la comunicació.
- Escoltar activament per poder obtenir i sintetitzar la informació pertinent i comprendre el contingut.
- Fer revisions sistemàtiques a partir de la consulta de les diferents fonts documentals en psicologia per a recollir, ordenar i classificar dades i materials de recerca.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Reconèixer i apreciar les valoracions externes sobre la pròpia actuació.
- Reconèixer la dimensió social de l'ésser humà, considerant els factors històrics i socioculturals que intervenen en la configuració psicològica humana.
- Treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar i comparar conceptes i processos psicosocials que mostren la dimensió social del comportament individual de la persona.
3. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
4. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
5. Aplicar conceptes i identificar processos psicosocials en l'anàlisi del comportament de la persona en relació amb la seva pertinença a categories socials i al seu context social.

6. Aplicar conceptes i identificar processos psicosocials en l'anàlisi dels elements que faciliten i obstaculitzen la comunicació social.
7. Aplicar de manera crítica, reflexiva i creativa els coneixements, habilitats i valors adquirits.
8. Comunicar de manera inclusiva, evitant un ús sexista o discriminatori del llenguatge.
9. Documentar conceptes i processos psicosocials mitjançant la recerca d'exemples en la vida quotidiana.
10. Exposar públicament l'anàlisi i els resultats de recerques psicosocials.
11. Expressar preguntes i respostes sobre conceptes i processos psicosocials explicats en classe.
12. Identificar les implicacions socials, econòmiques i/o mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
13. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
14. Identificar les principals tècniques de recerca d'informació en fonts documentals de la psicologia social.
15. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
16. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
17. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
18. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
19. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
20. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i/o mediambientals.
21. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
22. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
23. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
24. Reconèixer i apreciar les valoracions externes sobre la pròpia actuació.
25. Treballar en equip.
26. Utilitzar la informació recollida i classificada amb les tècniques anteriors per a reproduir experiències clàssiques de la recerca psicosocial.
27. Utilitzar les tècniques de recerca d'informació en fonts documentals de la psicologia social per a produir diferents tipus d'informes o monografies científiques.
28. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
29. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

Bloc I: Governamentalitat, diversitat i inclusió

- Sessió 1: El govern de la subjectivitat.
- Sessió 2: Disciplina i desig.
- Sessió 3: Seguretat i perspectiva crítica.

Bloc II: El Govern de la Identitat/Subjectivitat i la (Des)Igualtat de Gènere: el Sistema de Gènere

- Sessió 4: Sistema de gènere com a dispositiu de poder i salut mental
- Sessió 5: Models socials de gènere i psicologia per l'equitat i la diversitat.
- Sessió 6: Sistema de gènere: violència sistèmica i polítiques per a la igualtat.

Bloc III: El govern de la ciutadania i la protecció social en el món contemporani

- Sessió 7: Problemàtiques psicosocials del món contemporani: la crisi de la cura.

- Sessió 8: El concepte de la cura: debats, dicotomies, nivells i dimensions destacables en la seva definició.
- Sessió 9: Cap a la cura social: qüestions ètiques i una altra definició del subjecte de la ciutadania.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Anàlisi de casos pràctics (seminaris en grup petit)	24	0,96	11, 9, 10, 22, 23, 21
Classes teòriques	13,5	0,54	2, 5, 6, 11
Tipus: Supervisades			
Tutories	10	0,4	7
Tipus: Autònomes			
Elaboració treballs en grup	25	1	2, 7, 11, 24, 22, 23, 21, 25
Elaboració treballs individuals	12	0,48	2, 7, 23
Estudi	22	0,88	2, 5, 7
Lectura i anàlisi de text	27	1,08	7
Recerca de documentació	14,5	0,58	14, 26, 27

L'assignatura s'imparteix en grups grans i en grups petits.

Les classes en grups grans són classes magistrals (tipus conferència), mentre que els seminaris en grups petits es tracta de classes sobre casos pràctics on predominarà el treball en grup.

Les classes en grups grans es faran en sessions d'1 hora i mitja, una vegada a la setmana, durant 9 setmanes (13,5 hores en total).

Les classes en grups petits es faran en sessions de 2 hores, una vegada a la setmana, durant 12 setmanes (24 hores en total).

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-----	-------	------	--------------------------

Ev1a Informe grupal cas pràctic 1	15%	0	0	4, 2, 3, 5, 7, 28, 29, 9, 15, 14, 13, 12, 20, 10, 22, 23, 27, 25
Ev1b Contribució al fòrum del Cas Pràctic 1	5%	0	0	4, 3, 5, 6, 7, 11, 28, 8, 9, 17, 20, 10, 24, 22, 23, 21, 27, 16, 25
Ev2a Informe grupal cas pràctic 2	15%	0	0	4, 2, 3, 5, 7, 11, 29, 8, 1, 9, 15, 14, 13, 12, 17, 19, 10, 24, 22, 21, 26, 16, 25
Ev2b Contribució al fòrum del Cas Pràctic 2	5%	0	0	4, 3, 5, 6, 7, 11, 28, 8, 9, 17, 20, 10, 24, 22, 23, 21, 27, 16, 25
Ev3a Informe grupal cas pràctic 3	15%	0	0	4, 5, 6, 7, 28, 1, 9, 15, 12, 17, 18, 20, 10, 24, 22, 23, 16, 25
Ev3b Contribució al fòrum del Cas Pràctic 2	5%	0	0	4, 3, 5, 6, 7, 11, 28, 8, 9, 17, 20, 10, 24, 22, 23, 21, 27, 16, 25
Ev4 Prova escrita individual tipus test	40%	2	0,08	2, 3, 5, 6, 7, 13

Per a superar l'assignatura cal obtenir una nota global igual o superior a 5 (suma de notes proporcional al percentatge de cada evidència d'aprenentatge). S'haurà superat l'assignatura si l'estudiant assoleix una nota global superior a 5 punts.

Es considera les subdivisions d'una evidència part de la mateixa evidència. En aquest sentit, l'assignatura té quatre evidències (Ev1, Ev2, Ev3, Ev4). Les evidències Ev1-2-3 es divideixen en dues sub-evidències.

La qualificació de "No avaluable" s'atorga als estudiants que presentin menys de 2 evidències d'aprenentatge (menys del 40% de la nota total).

Pot optar a recuperació l'alumnat que hagi presentat 3 o 4 evidències i hagi obtingut una nota final inferior a 5 punts i major o igual a 3,5 punts. A la prova es podran recuperar les evidències de rendiment insuficient en un format anàleg al presentat durant el procés d'avaluació continuada. La nota total màxima que es pot aconseguir una vegada realitzada la recuperació és un 5.

Plagi o còpia: si es detecta en alguna de les entregues (treballs sobre casos pràctics o proves escrites) plagi o còpia, l'avaluació d'aquell treball serà 0, i si té lloc més d'una vegada, l'assignatura serà suspesa.

No es preveu que l'alumnat de 2^a o posterior matrícula s'avalui mitjançant una única prova de síntesi no recuperable.

Taula resum de les evidències, incloent-hi codi de l'evidència, denominació, setmana de realització i/o lliurament, pes en percentatge, format de presentació (oral, escrit o ambdues), autoria (individual, col·lectiva o ambdues), via de presentació (presencial, virtual o ambdues). En funció del calendari de les sessions dels grups de pràctiques, pot variar la setmana de lliurament del cas pràctic. Per aquest motiu, apareixen dues possibles setmanes de lliurament pels casos pràctics 2 i 3.

Codi	Denominació	Setmana	Pes	Format	Autoria	Via F
Ev1a	CAS PRÀCTIC 1	5	15%	AMBDÓS	COL·LECTIVA	AMB
Ev1b	Aportació fòrum CAS PRÀCTIC 1	1-5	5%	ESCRIT	INDIVIDUAL	VIRT

Ev2a	CAS PRÀCTIC 2	10 o 11	15%	AMBDÓS	COL·LECTIVA	AMB
Ev2b	Aportació fòrum CAS PRÀCTIC 2	6-11	5%	ESCRIT	INDIVIDUAL	VIRT
Ev3a	CAS PRÀCTIC 3	16 o 17	15%	AMBDÓS	COL·LECTIVA	AMB
Ev3b	Aportació fòrum CAS PRÀCTIC 3	10-17	5%	ESCRIT	INDIVIDUAL	VIRT
Ev4	PROVA TIPUS TEST	2on període avaluatiu	40%	ESCRIT	INDIVIDUAL	PRE

Nota: El treball en equip és una competència que es treballa en l'assignatura. Per aquest motiu, els grups de treball es creen aleatòriament a l'inici del curs i varien en cada evidència (Ev1a, Ev2a, Ev3a). Es permet el canvi de grup en ocasions puntuals i justificades.

Avaluació única: L'avaluació única es realitzarà en el mateix dia i lloc que la prova del segon període avaluatiu de l'assignatura. S'avaluaran tots els continguts de l'assignatura en condicions similars de format i autoria, si es pot (individual o col·lectiva) per a cadascuna de les evidències. Per a les evidències 1, 2 i 3, vinculades a casos pràctics, es lliuraran i/o presentaran en grups o individualment (a determinar) els treballs que es demanen, amb una pregunta individual escrita afegida per a cadascuna, per verificar l'aprenentatge individual assolit i una reflexió sobre els continguts dels fòrums de cada cas pràctic. L'evidència 2, d'avaluació de competències orals, es realitzarà en format grupal/individual (a determinar). L'evidència 4 (prova escrita tipus test) serà la mateixa per a tot l'alumnat.

TAULA D'ACTIVITATS D'AVALUACIÓ ÚNICA

Nom i descripció de l'evidència	Pes	Durada en hores (de l'ar
Ev1a: Lliurament d'informe escrit grupal/individual (a determinar) CAS PRÀCTIC 1 + pregunta individual sobre el cas	15%	Pregunta individual escrita (15 minuts
Ev1b: Lliurament de full escrit sobre les valoracions al fòrum del CAS PRÀCTIC 1.	5%	
Ev2a: Presentació oral grupal/individual (a determinar) CAS PRÀCTIC 2 (exposició i role-playing oral o gravat) + pregunta individual sobre el cas.	15%	Presentació grupal/individual CAS PRÀCTIC 2, 15 minuts Pregunta individual escrita (15 minuts
Ev2b: Lliurament de full escrit sobre les valoracions al fòrum del CAS PRÀCTIC 2.	5%	

Ev3a: Lliurament grupal/individual (a determinar) d'informe CAS PRÀCTIC 3 + pregunta individual sobre el cas	15%	Pregunta individual escrita (15 minuts
Ev3b: Lliurament de full escrit sobre les valoracions al fòrum del CAS PRÀCTIC 3.	5%	
Ev4: Prova tipus test individual	40%	PROVA escrita TIPUS TES

S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que el de l'avaluació continuada

Enllaç a les pautes d'avaluació de la facultat:

<https://www.uab.cat/web/estudiar/graus/graus/avaluacions-1345722525858.html>

Bibliografia

Lectures bloc temàtic "Gubernamentalitat, diversitat i inclusió"

- Barrio, J., Franco Aguirre, M. J., & Suárez Zárate, D. (2021). Psicología y neoliberalismo: Gobierno de sí y de los otros. *Revista de Psicología: (Universidad de Antioquía)*, 13(2), 1-24.
- Bhatia, S., & Priya, K. R. (2021). Coloniality and Psychology: From Silencing to Re-Centering Marginalized Voices in Postcolonial Times. *Review of General Psychology*, 25(4), 422-436. <https://doi.org/10.1177/10892680211046507>
- Bogaert, A. F., & Skorska, M. N. (2020). A short review of biological research on the development of sexual orientation. *Hormones and Behavior*, 119, 104659. <https://doi.org/10.1016/j.yhbeh.2019.104659>
- Castillejo, L. A. (2023). El dispositivo fitness en el salutismo posfeminista: Discursos de empoderamiento femenino a través del disciplinamiento corporal. *Astrolabio. Nueva Época*, 31, 4-4. <https://doi.org/10.55441/1668.7515.n31.38954>
- Donovan, B., & Nehm, R. H. (2020). Genetics and Identity. *Science & Education*, 29(6), 1451-1458. <https://doi.org/10.1007/s11191-020-00180-0>
- Gorricho Miguel, D., & Loredó Narciandi, J. C. (2023). Una aproximación al giro psicológico del penitenciarismo español contemporáneo: El programa de intervención para agresores de violencia de género en medidas alternativas. *Revista de historia de la psicología*, 44(3), 2-10.
- Medina Cárdenas, O. (2019). El gobierno de la felicidad. Análisis de los discursos de autoayuda de la Psicología Positiva. *Quaderns de psicologia. International journal of psychology*, 21(1), e1481-e1481. <https://doi.org/10.5565/rev/qpsicologia.1481>
- Moro Abadía, O. (2003). ¿Qué es un dispositivo? *Empiria. Revista de metodología de ciencias sociales*, 0(6), 29. <https://doi.org/10.5944/empiria.6.2003.933>
- Musolino, E. A., O'Connor, B. P., & Cioe, J. D. (2022). Bigger isn't always better: An exploration of social perception bias against high levels of muscularity in women. *The Journal of Social Psychology*, 162(5), 523-539. <https://doi.org/10.1080/00224545.2021.1927943>
- Nuzzo, J. L. (2023). Narrative Review of Sex Differences in Muscle Strength, Endurance, Activation, Size, Fiber Type, and Strength Training Participation Rates, Preferences, Motivations, Injuries, and

Neuromuscular Adaptations. *The Journal of Strength & Conditioning Research*, 37(2), 494.
<https://doi.org/10.1519/JSC.0000000000004329>

- Ocampo Alvarado, J. C. (2019). Sobre lo "neuro" en la neuroeducación: De la psicologización a la neurologización de la escuela. *Sophía*, 26, 141-169. <https://doi.org/10.17163/soph.n26.2019.04>
- Pavón-Cuéllar, D. (2019). *Psicología crítica: Definición, antecedentes, historia y actualidad*. Universidad Michoacana de San Nicolás de Hidalgo.
- Porras Velásquez, N. R. (2017). Relaciones de poder y subjetividades laborales: Una reflexión desde la perspectiva de Foucault. *Revista Iberoamericana de Psicología: Ciencia y Tecnología*, 10(1), 93-101.
- Rey, R. A. (2022). Are We Prepared to Abandon the Idea of Sex Binarism? A Biomedical Perspective. *Biomedicine Hub*, 7(1), 48-54. <https://doi.org/10.1159/000522409>
- Ritz, S. A., & Greaves, L. (2022). Transcending the Male-Female Binary in Biomedical Research: Constellations, Heterogeneity, and Mechanism When Considering Sex and Gender. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(7), Article 7. <https://doi.org/10.3390/ijerph19074083>
- Rubio-González, J., & Véliz, D. (2020). Fetichización del estatus científico de la psicología como velación de su componente ideológico y dispositivo socio-político. *Teoría y Crítica de la Psicología*, 14, 1-23.
- Salum, J. E., Stolkiner, A., & D'Agostino, A. M. E. (2021). Consideraciones metodológicas para el estudio de los dispositivos en el campo de la salud mental. *Heterotopías*, 4(7), Article 7.
- Zahid, S., Kumari, U., & Khan, A. (2024). The dark side of social media: The emergence of Snapchat Dysmorphia syndrome. *International Journal of Surgery: Global Health*, 7(2), e0410. <https://doi.org/10.1097/GH9.0000000000000410>

Lectures bloc temàtic" El Govern de la Identitat/Subjectivitat i la (Des)Igualtat de Gènere: el Sistema de Gènere"

- Amigot Leache, P. (2022). Género, poder y violencia. Un enfoque intersubjetivo. *Política y Sociedad*, 59 (1), e72354. <https://doi.org/10.5209/poso.72354>
- Caponi, S. (2022). Gestión psicofarmacológica de la feminidad: Antipsicóticos para mujeres insumisas. *Resistances. Journal of the Philosophy of History*, 3(6), e21094. <https://doi.org/10.46652/resistances.v3i6.94>
- Caponi, S., Martínez Sevilla, J. ez, & Hummel do Amaral, L. (2023). El sesgo de género en el discurso y en las intervenciones psiquiátricas. *Revista Estudios Feministas*, 31(1), e93055. <https://doi.org/10.1590/1806-9584-2023v31n193055>
- Climent, M. T., & Carmona, M. (Ed.). (2018). *Transpsiquiatría. Abordajes Queer en Salud Mental*. Asociación Española de Neuropsiquiatría.
- García Dauder, S. (2020). La teoría crítica feminista como correctivo epistémico en psicología. *Atlánticas. Revista Internacional de Estudios Feministas*, 4(1), 117-150. <https://doi.org/10.17979/arief.2019.4.1.4843>
- Guzmán Martínez, G., Pujal I Llombart, M., Mora Malo, E., & García Dauder, D. (2021). Antecedentes feministas de los grupos de apoyo mutuo en el movimiento loco: Un análisis histórico-crítico. *Salud Colectiva*, 17, e3274. <https://doi.org/10.18294/sc.2021.3274>
- Iturbide, R., Amigot, P., & Covas, S. (2021). *Experiencias de mujeres en procesos de separación y divorcio. Un estudio cualitativo sobre dinámicas de poder masculino y violencias naturalizadas*. Gobierno de Navarra / Instituto Navarro para la Igualdad.

- Pérez Pérez, B., Pujal I Llombart, M., & Mora, E. (2022). Los derechos humanos y el poder psiquiátrico en disputa: ¿Hacia una radicalización de la democracia? *Direito e Práxis*, 1-33. <https://doi.org/10.1590/2179-8966/2022/65459e>
- Pujal I Llombart, M., Calatayud, M., & Amigot, P. (2020). Subjetividad, desigualdad social y malestares de género: Una relectura del DSM-V. *Revista Internacional de Sociología*, 78(2), 155. <https://doi.org/10.3989/ris.2020.78.2.18.113>
- Velasco Arias, S. (2008). *Recomendaciones para la práctica del enfoque de género en programas de salud* (978-84-691-4607-1; p. 46). Observatorio de Salud de la Mujer Dirección General de la Agencia de Calidad del Sistema Nacional de Salud Secretaría General de Sanidad Ministerio de Sanidad y Consumo.

Lectures bloc temàtic "El govern de la ciutadania i la protecció social en el món contemporani"

- Carmona Gallego, Diego. (2019). La resignificación de la noción de cuidado desde los feminismos de los años 60y 70. *En-claves del pensamiento*, 13 (25), 104-127.
- Carrasco, Cristina; Borderías, Cristina y Torns, Teresa. (2011). Introducción. El trabajo de cuidados: Antecedentes históricos y debates actuales. En *El trabajo de cuidados. Historia, teoría y políticas*. (p. 97-126). Catarata.
- Carrasquer Oto, Pilar. (2020). El redescubrimiento del trabajo de cuidados. Algunas reflexiones desde la sociología. En *Feminismos y sindicatos en Iberoamérica*. CLACSO.
- Ciccía; Rossella; Sainsbury, Diane, & and Diane Sainsbur. (2018). Gendering welfare state analysis: Tensions between care and paid work. *European Journal of Politics and Gender*, 1 (2), 93-109.
- Crespo, Eduardo; fernández Villanueva, Concepción; Devillard, Mª José. (2024). La economía plateada: Un dispositivo productor de subjetividad y prácticas neoliberales. *Dossieres EsF*, 53, 22-31.
- Daly, Mary; Lewis, Jane. (2000). The concept of social care and the analysis of contemporary welfare states. *British Journal of Sociology*. *British Journal of Sociology*, 51, 281-298.
- Durán heras, María Ángeles. (2018). *La riqueza invisible del cuidado*. V. Universitat de València.
- Esping-Andersen, Gosta. (1993). *Los tres mundos del estado del bienestar*. Alfons El Magnànim, IVEI.
- Ezquerro, Sandra; De Eguia Huerta, Maria. (2020). «¿Redistribución de los cuidados? El papel de la familia, el mercado y las políticas públicas en Catalunya. *Política y Sociedad*, 57 (3), 769-795.
- Ezquerro, Sandra; Pla, Margarida; Cantillo, Manoli. (2016). Resistencias y retos ante la desfamiliarización del cuidado de las personas mayores. En *Edades en transición. Envejecer en el siglo XXI Edades, condiciones de vida, participación e incorporación tecnológica en el cambio de época* (p. 201-227). Planeta.
- Fernández Villanueva, Concepción; Artiaga Leiras, Alba; Dávila de León, Mª Celeste. (2013). Cuidados, género y transformación de identidades. *Cuadernos de Relaciones Laborales*, 31, 1, 57-89.
- García Selgas, Fernando; Martín Palomo, María Teresa. (2021). Repensar los cuidados: De las prácticas a la ontopolítica. *RIS, Revista Internacional de Sociología*, 79 (3). <https://doi.org/10.3989/ris.2021.79.3.20.68>
- Hoschild, Arlie Russell. (2001). Las cadenas mundiales de afecto y asistencia y la plusvalía emocional. En *En el límite: La vida en el capitalismo global*. Tusquets.
- Legarreta Iza, Matxalen. (2017). Notas sobre la crisis de cuidados: Distribución social, moralización del tiempo y reciprocidad del tiempo donado en el ámbito doméstico-familiar. *Arbor. Ciencia, pensamiento y cultura*, 193. <https://doi.org/10.3989/arbor.2017.784n2004>

- Molinier, Pascale; Legarreta, Matxalen. (2016). Subjetividad y materialidad del cuidado: Ética, trabajo y proyecto político. *Papeles del CEIC*, 2016/1.
- Paiva, Vera. (2018). La dimensión psicosocial del cuidado. En *Prevención, promoción y cuidado: Enfoques de vulnerabilidad y derechos humanos* (p. 65-110). Teseopress.
- Pérez Orozco, Amaia. (2014). Del trabajo doméstico al trabajo de cuidados. En *Con voz propia: La economía feminista como apuesta teórica y política* (p. 49-74). Viento Sur.
- Pie Balaguer, Asun. (2019). *La insurrección de la vulnerabilidad. Para una pedagogía de los cuidados y la resistencia*. Edicions de la Universitat de Barcelona.
- Thomas, Carol. (1993). De-constructing concepts of care. *Sociology*, 27 (4), 649-669.
- Thomas, Carol. (2019). Times Change, but Things Remain the Same. *Disability and Society*, 34 (7-8), 1040-1041.
- Torns, Teresa. (2012). El trabajo de cuidados: Un camino para repensar el bienestar. *Papeles de relaciones ecosociales y cambio global*, 119, 93-101.
- Vega Solís, Cristina. (2009). *Culturas del cuidado en transición: Espacios, sujetos e imaginarios en una sociedad de migración*. Editorial UOC.
- Vega Solís, Cristina; Martínez Buján, Raquel. (2017). Explorando el lugar de lo comunitario en los estudios de género sobre sostenibilidad, reproducción y cuidados. *Quaderns-e de l'Institut Català d'Antropologia*, 22 (2), 65-81.
- Verges Bosch, Núria. (2022). Què està passant amb les cures a Catalunya? Reptes i possibilitats d'acció política en perspectiva feminista. *Eines per a l'esquerra nacional*, 44, 68-79.

Programari

Aquesta assignatura fomenta l'ús de programari lliure per raons ètiques i polítiques. Recomanem a l'alumnat que utilitzi sistemes operatius lliures.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	111	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	112	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	113	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	114	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	211	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	212	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	213	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	214	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt

(SEM) Seminaris	311	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	312	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	313	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	314	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	511	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	512	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(SEM) Seminaris	513	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	5	Català/Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt